

Strofer fra terapirommet

BESKYTTET Jeg sitter halvannen meter unna, men det kjennes ut som om det er en vollgrav mellom oss, skriver Emil Mogård. Maleri: "El Greco - View of Toledo" (1599-1600) / The Met

Hans festning synes å være uangripelig fra enhver vinkel. Ingen respons.

TEKST

Emil Mogård

PUBLISERT 1. september 2021

Som psykologstudent har jeg lenge forundret meg over vårt jag mot «ekspertstatus» på menneskers sinn, og den faktiske kontakten vi får med dem vi utdannes til å hjelpe. Paradokset er nesten ironisk stort når en ser hvor lenge mine kullinger på UiO og jeg må vente, før vi møter andre enn hverandre. Spesielt problematisk er dette sett opp mot kompetansen samfunnet forventer at vi skal ha, og statusen vi pålegger oss selv idet vi trækker ut av dørene til Psykologisk institutt for aller siste gang.

Jeg har følt meg litt bortgjemt oppe på Harald Schjelderups hus, tidvis overlatt til meg selv i å spekulere og fantasere fritt om pasienter og fremtidige møter med dem. Altfor lang tid gikk før tankene, fantasiene og fordommene ble bekreftet, korrigert eller knust i møte med reell erfaring.

Da jeg fikk tildelt praksisplass i høst, begynte jeg å skrive ned erfaringene mine fra terapirommet. Mest for å jobbe med min egen usikkerhet og bearbeide de krevende møtene med menneskene vi har hørt om i over fire år, men så vidt møtt. Notatene ble

en sentral del av veiledningen min. Det som kommer til uttrykk i tekstene, er ofte følelsen av tilkortkommenhet, men også min opplevelse av relasjonen til pasientene, og hvordan denne forståelsen beveger seg i timen.

Jeg har kalt tekstene «strofer fra terapirommet». De reflekterer en students møte med praksis, og møtet med meg selv som fersk terapeut. Her er et utdrag.

Motoverføringer

Jeg gjemmer en gjesp, og krysser fingrene for at jeg ikke blir avslørt. Kjemper mot tårefilmen på øynene, mens min veileder kriger i en livløs dialog. Samtalepartneren ligger henslengt som en slapp sokk i sofaen. Uten liv, men ikke død. Jeg kjenner på uvilje. Arroganse. Opprørskhet. Jeg tenker på motoverføringer.

Igjen bivåner jeg – som en statist i kulissene. Bare at det jeg ser på nå, hverken er film eller teater, men et maleri i akromatiske toner. Gjentakende. Avsjelet. Om få øyeblikk er det min tur. Jeg håper å få pustet liv i gutten. Ser på ham, og føler at jeg ikke strekker til.

Klokkeviserne står på stedet hvil. Det er snart min tur. Det er mye tid å fylle, men ikke mye å si. Veileder kaster ut flere verbale livbøyer. Prøver å få viserne til å løpe raskere. Tiden til å marsjere i riktig retning. En livline til meg? En livline til klienten?

Larmen fra et åpent kontorvindu kveles idet døren slår igjen bak oss. Alene. Jeg rigger meg til i stolen, mens den slappe sokken har sunket ned i sofaen og strukket seg utover bordet foran oss. Gjør meg klar til å kjempe, og forsøker å ruste opp med utstyr fra et magert og uprøvd terapeutisk arsenal.

Brennende hvilepuls

Mitt første trekk er en tarvelig åpningsreplikk som blir møtt av forvirrede øyne og en spørrende tone. Jeg sitter halvannen meter unna, men det kjennes ut som om det er en vollgrav mellom oss. Jeg venter tålmodig på neste trekk. Fra sofaen kommer det kun enstavelserord. Terapirommet virker å ha hvilepuls, mens det brenner inni meg.

«Hva mener du», gjentar han flere ganger. Forstår ikke spørsmålene mine. Jeg kjenner mistroens skjerpede blikk bli sendt min vei. Fornemmer en slags fordekt frustrasjon over at jeg ikke klarer å forstå. Er dette et angrep forkledd som spørsmål? Blir usikker. Prøver å omgruppere, innta forsvarsposisjon.

Hans festning synes å være uangripelig fra enhver vinkel. Ingen respons. Jeg forsøker å jakte fortidens spøkelser. Kjenner plutselig at stillstanden begynner å briste. Vi snakker om tyngende tanker. De som tilhører fortiden. Og det er med påfallende letthet hvordan sørgelige historier fra fortiden formidles.

Setninger sys sammen, men blir aldri en hel søm. Jeg kjenner på kraftløshet. På nummenhet. På følelsen av å bli glemt. Det jeg tidligere så som et slapt, men like fullt ugjennomtrengelig forsvar, virker ikke like vanntett. Kraftløshet. Ikke uvilje. Nummenhet. Ikke arroganse. Frykten for å bli glemt. Ikke opprørsk. Jeg tenker på motoverføringer.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 58, nummer 9, 2021, side 802-803

TEKST

Emil Mogård